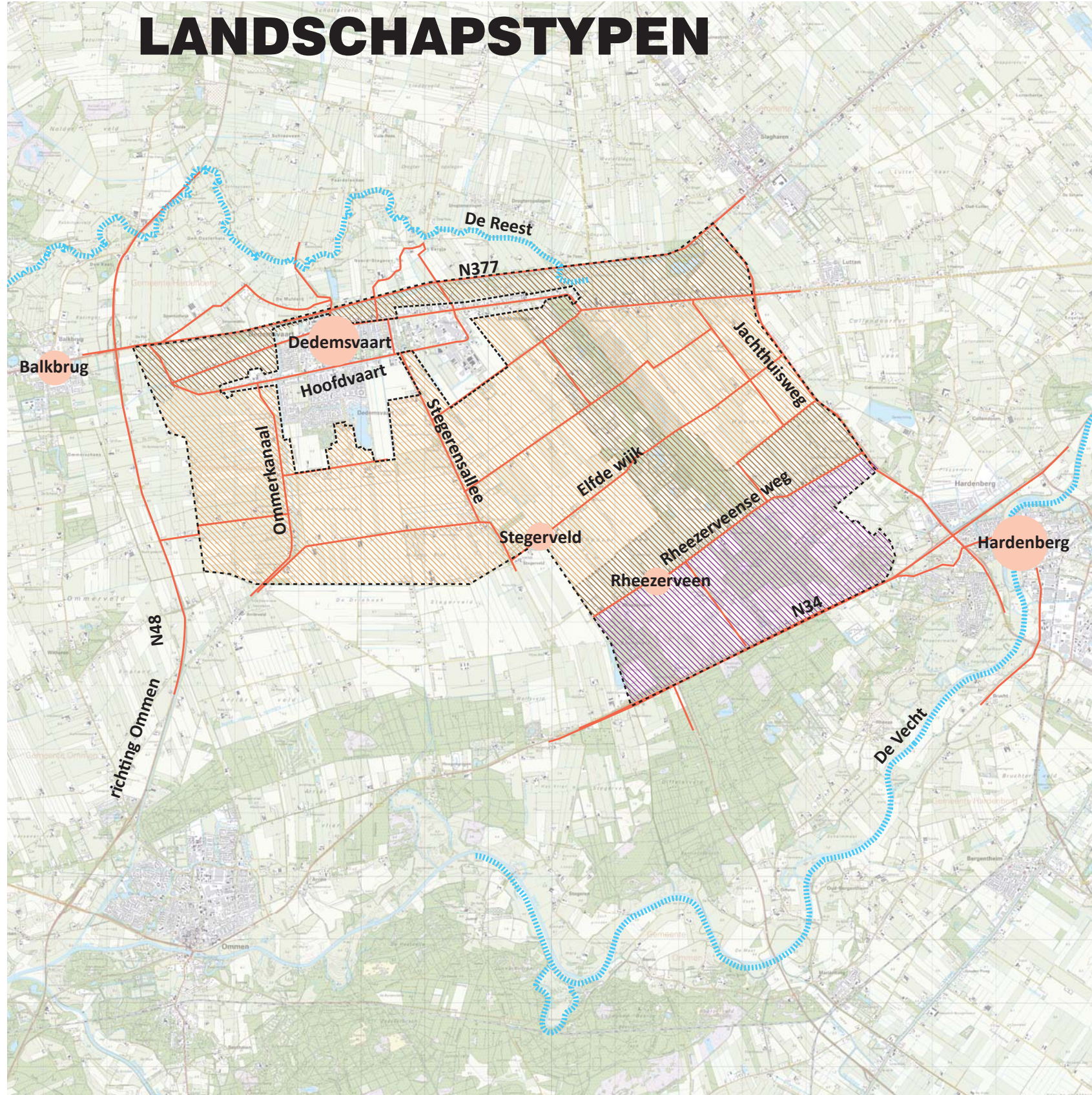

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
KAART
K

DEDEMSVAART ZUID - RHEEZERVEEN - HEEMSERVEEN

LANDSCHAPSTYPEN

Open veenontginningslandschap

besloten veenontginningslandschap

besloten heideontginningslandschap

INLEIDING

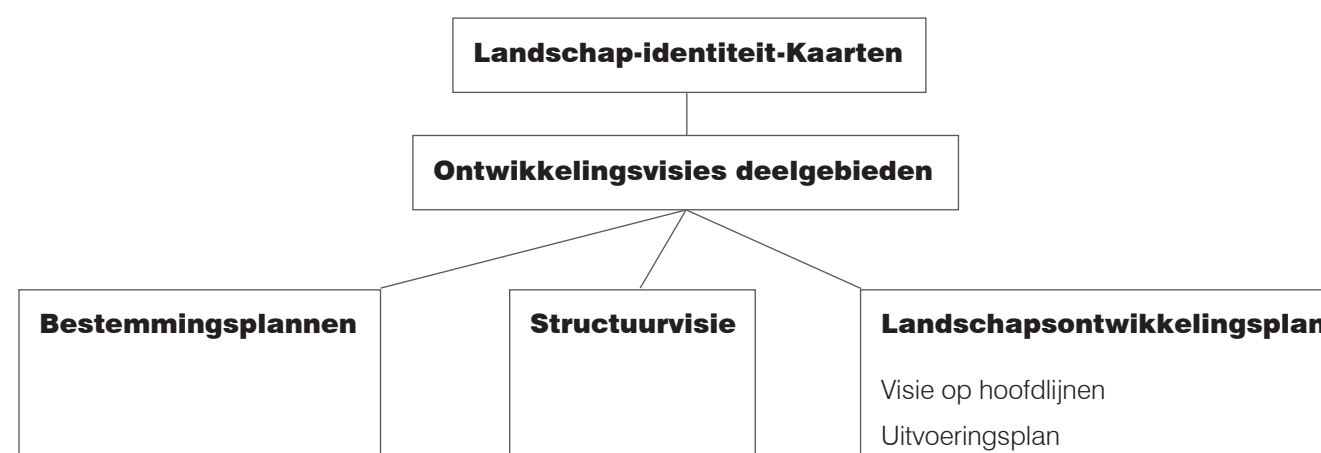
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Dedemsvaart Zuid - Rheezerveen - Heemerveen bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

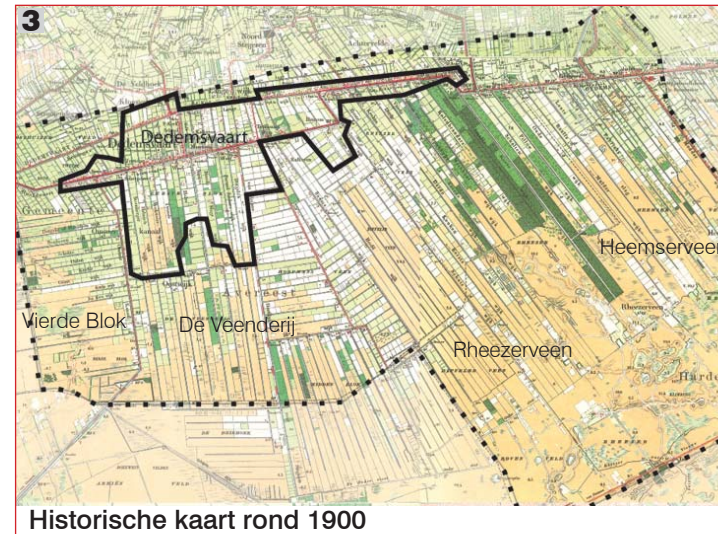
OPEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

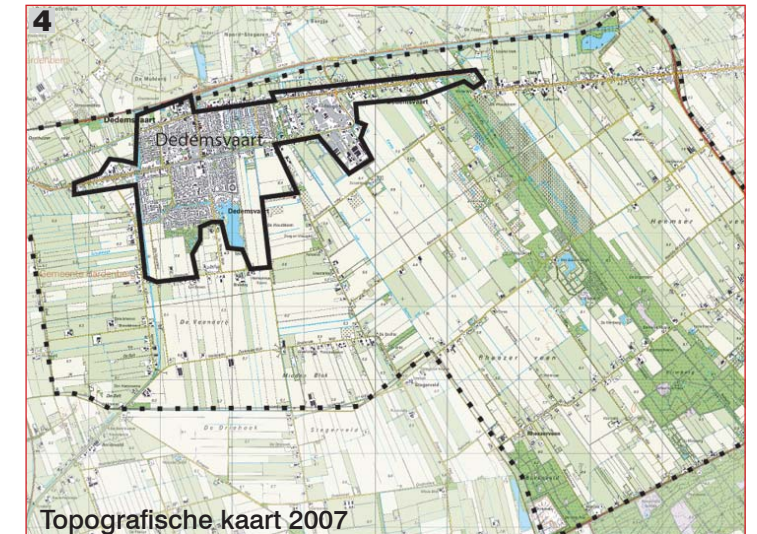
Erf met brede singels (het Vierde Blok)

Open, agrarisch landschap

Historische kaart rond 1900

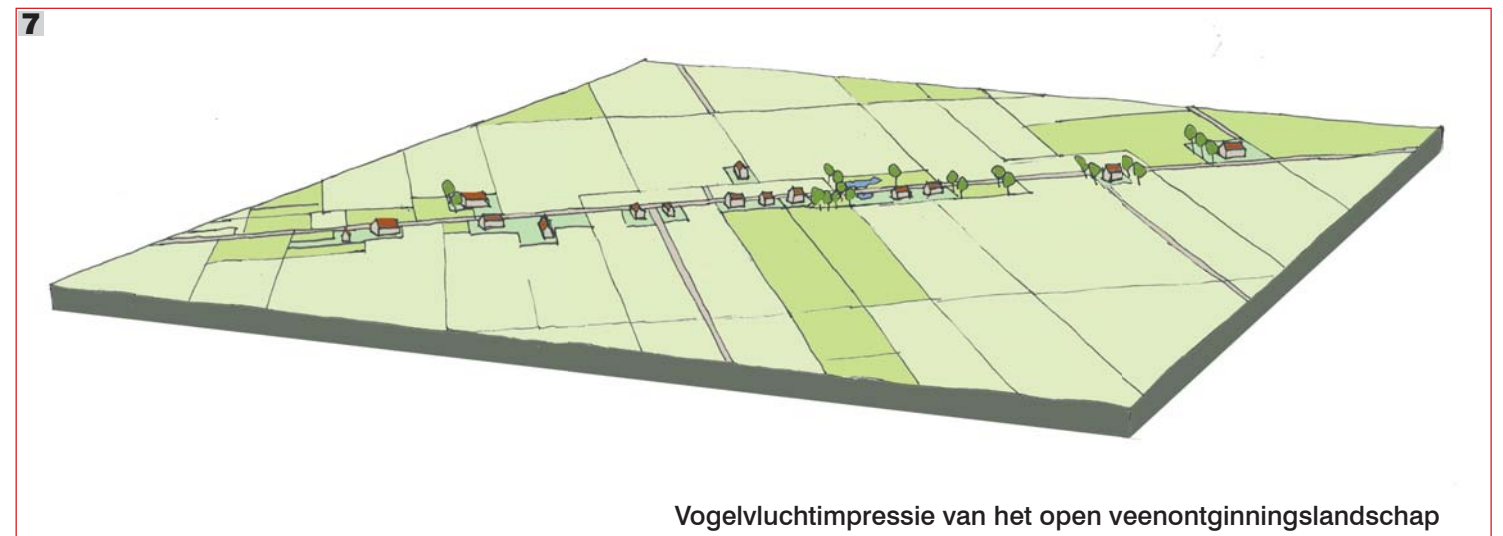
Topografische kaart 2007

Erfopbouw

Doorzichten bebouwingslint

Vogelvluchtimpessie van het open veenontginningslandschap

Open nieuw erf in het landschap

Wegbeplanting langs strakke, rechte weg

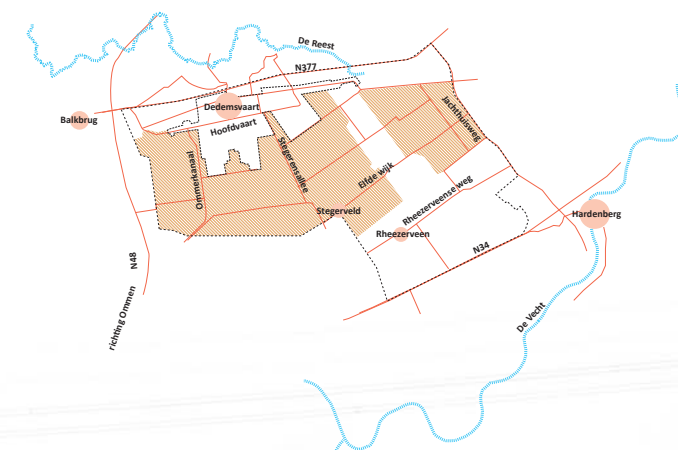

Stegerensallee

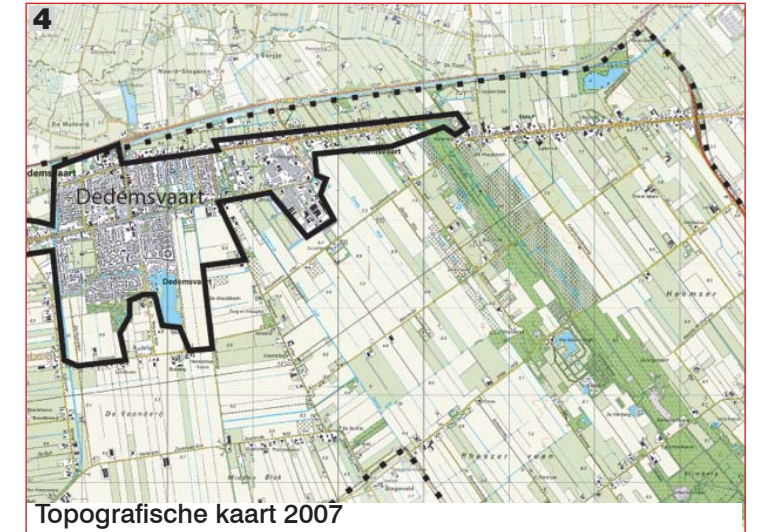
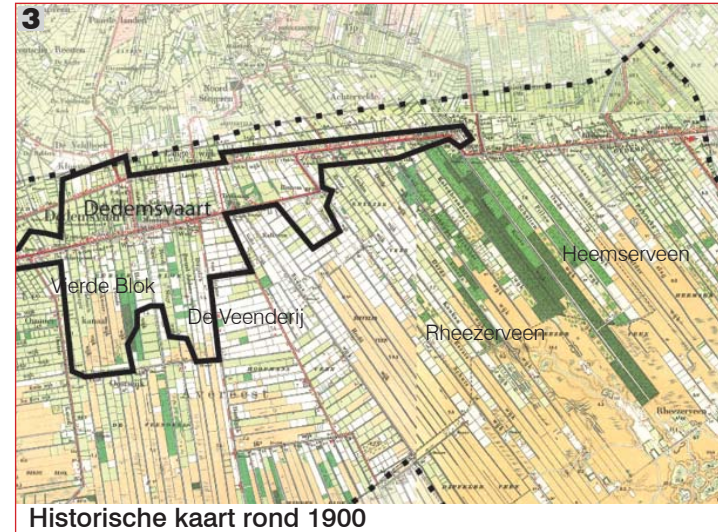
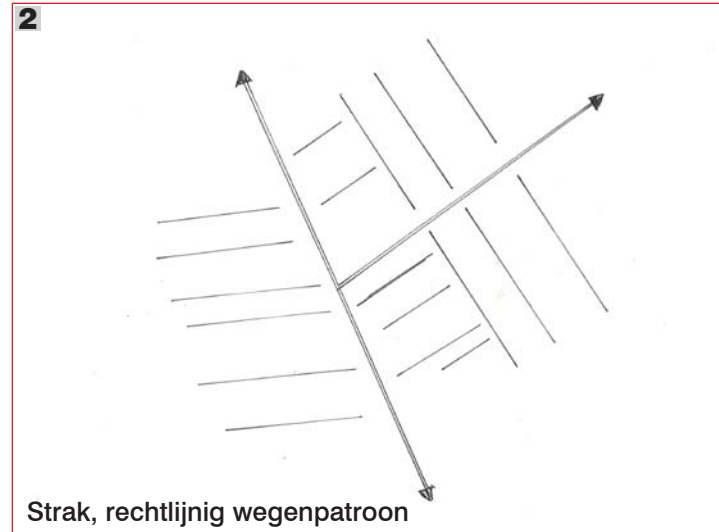
Weinig beplantingspatronen

Open veenontginningslandschap

Open veen-ontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur	
	Sterk	- verspreide bebouwing langs wegen, o.a. Stegerensallee (met name wonen) - doorzichten bebouwing - Groninger boerderijen - nieuwe agrarische bedrijven 6 7 10	strak, rechtlijnig wegenpatroon 4 7 9	- goed zichtbare, rationele, lange strokenverkaveling vanaf ontginningsassen (haaks (Rheezerveen) of schuin op de weg (Dedemsvaartseweg)) - wijkenstructuur 3 4 7 11	- wegbeplanting langs oude ontsluitingswegen - agrarische erven met brede singels (het Vierde Blok) 1 9 11	- rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - erven aan wegen - Vierde Blok: erven met erfbeplanting 1 5 8	- openheid - grootschalig agrarisch gebied - waardevolle doorzichten 2 7	agrarisch 2	- hoofdfunctie landbouw - daarnaast diverse andere functies zoals wonen en kleinschalige bedrijffjes 2 4	relatief donker		
	Zwak		- geen aantrekkelijke wandel- en fietsverbinding Dedemsvaart Zuid - Vechtdal - enkele wegen te smal voor landbouwverkeer	veel wijken zijn verdwenen of niet beleefbaar (jaren '60 ruilverkaveling)	weinig bos / recreatief uitloopgebied Dedemsvaart Zuid 8	enkele erven zijn niet landschappelijk ingepast		weinig extensieve recreatieve mogelijkheden		lage biodiversiteit		
	Kansen		- verbetering wandel- en fietsverbinding Dedemsvaart Zuid - Vechtdal - bij vegroting van bedrijven aandacht voor capaciteit van de wegen	verbeteren herkenbaarheid wijkenstructuur		- herbegruik voormalige agrarische bebouwing (VAB) - verbeteren landschappelijke inpassing / toename ruimtelijke kwaliteit bij nieuwe erven		ruimte voor schaalvergroting	plaatselijk ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven		wijkenstructuur is aanknopingspunt voor versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
	Bedreigingen	verdwijnen doorzichten (bijv. Stegerensallee)	wegen te smal bij nieuwvestiging of schaalvergroting bestaande bedrijven	afname sloten- en wijkenstructuur								hoge geurbelasting ten zuiden van Dedemsvaart

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

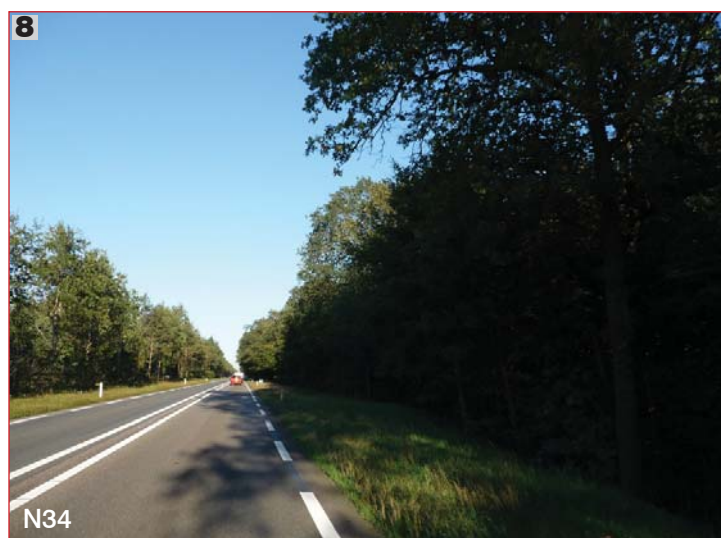
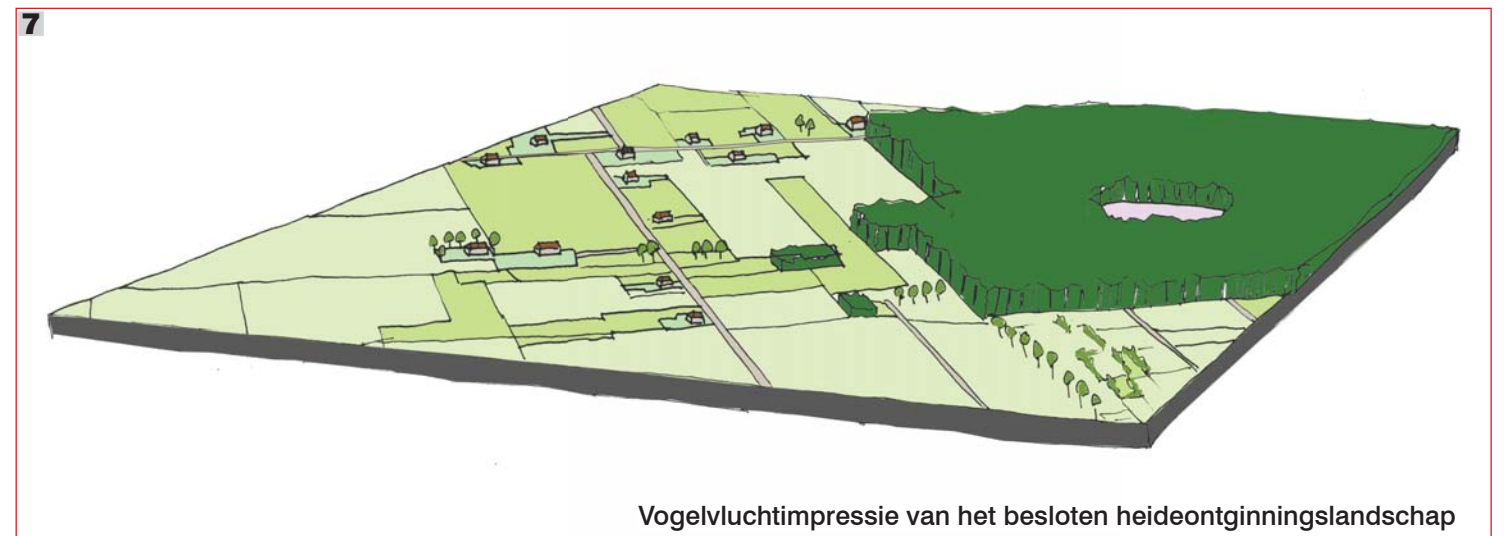
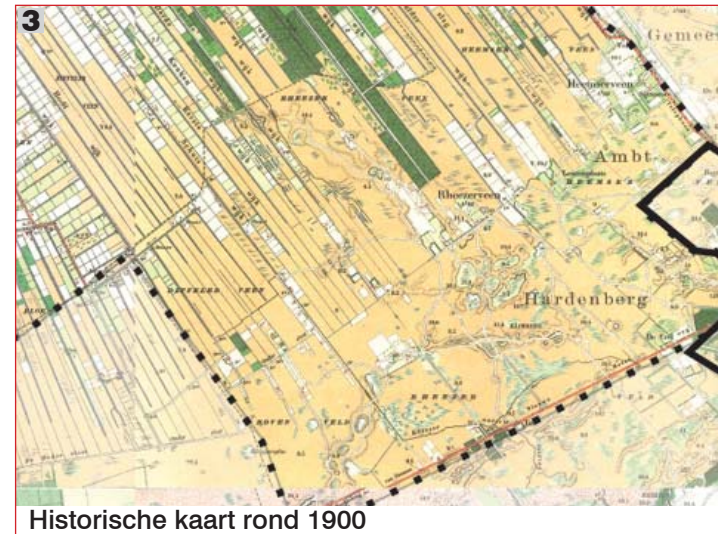

Besloten veenontginningslandschap

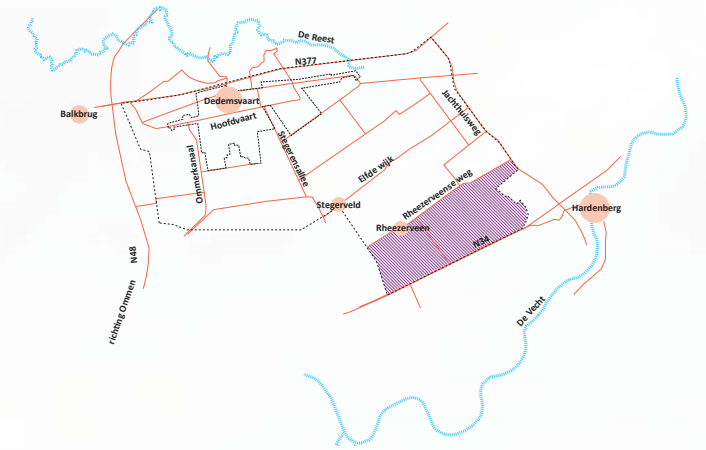
Besloten veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	<ul style="list-style-type: none"> - verspreide bebouwing langs wegen - lintbebouwing Rheezeveen - doorzichten lintbebouwing zoals Rheezeveen - bebouwing achter het lint langs Langewijk - groninger boerderijen 	<ul style="list-style-type: none"> - strak, rechtlijnig wegenpatroon - recreatieve ontsluiting door Colenbrandersbos 	<ul style="list-style-type: none"> - rationele, lange strokenverkaveling vanaf ontginningsassen - wijkenstructuur 	<ul style="list-style-type: none"> - Colenbrandersbos als robuust bos-element - wegbeplanting 	rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg	<ul style="list-style-type: none"> - halfopen tot besloten landschap - Colenbrandersbos 	<ul style="list-style-type: none"> - agrarisch - bos - recreatie 	diverse functies: landbouw, wonen, recreatie (o.a. het Stoetenslagh) en natuur	relatief donker	plaatselijk hoge biodiversiteit (De Tippe, deel Colenbrandersbos)	
Zwak			veel wijken zijn verdwenen of niet beleefbaar (jaren '60 ruilverkaveling)								
Kansen	woningbouw buurtschap Rheezeveen		accentuering kavelstructuur door aanpak wijken					<ul style="list-style-type: none"> - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - Rheezeveen: ruimte voor woningbouw ter versterking van het buurtschap 		<ul style="list-style-type: none"> - wijkenstructuur is aanknopingspunt voor versterking groenblauw net-werk en verhoging biodiversiteit - ecologische verbinding Colenbrandersbos 	
Bedreigingen			afname sloten- en wijkenstructuur		verrommeling erven als gevolg van bedrijfsbeëindiging						

BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten heideontginningslandschap

Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- verspreide bebouwing langs wegen - lintbebouwing Rheezeveen	- strak, rechtlijnig wegenpatroon - N34	- rechthoekige verkaveling (kleinschaliger dan veenkoloniaal landschap) vanaf ontginningsassen	- Klimbergbos - verspreide bos- en heideterreintjes - wegbeplanting - naald- en loofbos - berk is typerende boomsoort	- rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - verspreide ligging erven - erven met erfbeplanting	- halfopen tot besloten landschap - kleinschalig gebied	- agrarisch - agrarisch gerelateerd - bos - natuur (heiderestanten)	diverse functies: - landbouw, - wonen - natuur - recreatie (camping) - niet agrarische bedrijven		- hoge biodiversiteit - Klimbergbos met heiderestanten - heideterreinen	
Zwak		N34 is barrière voor recreatieve verbinding met het Vechtdal			enkele erven zijn niet landschappelijk ingepast						
Kansen	landschappelijke inpassing bestaande en nieuwe bebouwing	- opheffen barrière N34, o.a. door realisatie passages		verbinding tussen Klimbergbos en bosgebied Rheeze				ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)			
Bedreigingen									lichtoverlast bedrijventerrein Heemserpoort		enkele verspreide locaties met hoge geurbelasting

COLOFON

Nieuwland

LIK Dedemsvaart Zuid - Rheezerveen - Heemserveen

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
IDENTITEIT
KAART

LIK

DEDEMSVAART ZUID - RHEEZERVEEN - HEEMSERVEEN